

قررت وزارة التربية والتعليم
تدريس هذا الكتاب
وطبعه على نفقتها

المملكة العربية السعودية
وزارة التربية والتعليم
التطوير التربوي

برنامه های درسی کتاب توحید

مرحله ای (سوم)

معلومات مختصر

این ماده ای علمی، اصلاح شده و خلاصه ای از برنامه های درسی در سلطنت عربستان سعودی برای دانش آموزان به شمار می رود، و به رده های متعددی تقسیم شده است، و از جمله مواردی که در این ماده ای علمی گنجانیده شده است، مطالعه ای علم توحید می باشد، که به دوازده (۱۲) مرحله تقسیم می شود، و از جمله مهم ترین مواردی که شامل مرحله ای سوم می شود: بیان مراتب سه گانه دین که عبارتند از: اسلام، ایمان و احسان، از طریق:

- تعریف و بیان معانی آنها.
- ذکر ارکان پنج گانه اسلام، و بیان معنا و شرح هر رکن با شرح آن، با استدلال از نصوص قرآن و سنت.
- ذکر ارکان شش گانه ایمان، و بیان معنا و شرح هر رکن با شرح آن، با استدلال از نصوص قرآن و سنت.
- بیان حکم منکر رکن از ارکان اسلام و ایمان.
- بیان فضیلت مرتبه احسان و مقام والای آن.

مرحله ای سوم

مقدمه

سپاس الله را که به قلم آموخت، و به انسان آنچه را که نمی دانست آموخت، و درود و سلام بر پیامبر ناخوانده ای که الله او را فرستاد تا مردم را از ظلمت ها به سوی نور بیرون آورد.

توحید الله متعال از واجبتین واجبات است، و علم به آن از شریف ترین و بهترین علوم است، و پایه ای است که درستی و قبولی اعمال بر آن بنا می گردد، و نیاز بندگان به آن بالاتر از همه نیازهای دیگر است؛ زیرا نه حیاتی، و نه سعادت، و نه آرامشی برای دلها پدید می آید، مگر با شناخت اسماء و صفات و افعال پروردگار و معبود و آفریدگارشان، همان گونه که فهم دین و شناخت چگونگی انجام عبادات از قبیل طهارت و نماز و سایر نشانه های سعادت، و نشانه ای که الله متعال برای بنده خود خیر خواسته است، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مَنْ يُرِدَ اللهُ بِهِ خَيْرًا يُفْقَهِهُ فِي الدِّينِ» (۲).

« برای کسی که الله اراده خیر بکند، به او فهم دین می دهد. »

بخاری در کتاب العلم باب: به هر که الله خیر بخواهد به او فهم دین می دهد، شماره (۳) روایت کرده است.

بنابراین، دفتر آگاهی جالیات، برای آموزش مضمون توحید جهت غرس عقیده ای صحیح در نفس های دانش آموزان حرص ورزید، تا آنان در مسائل دین خود در روشنایی و بینش قرار گیرند.

پس از آنکه دانش آموز در مضمون توحید اصول سه گانه را در مرحله ای دوم فرا گرفت، که انسان باید آن را بداند، لازم است که در مرحله ای سوم این مضمون، مراتب سه گانه دین را به گونه تفصیلی بیاموزد؛ تا یک مرتبه را پی مرتبه دیگر با انرژی و همت عالی ببیماید تا سبب کسب رضای الله متعال گردیده و بهشت وی را بدست آورد.

و برای هر درس اهداف ویژه ای متناسب با ماهیت موضوع با در نظر گرفتن اختصار، وضوح عبارت، و تسلسل موضوعات، و پیوند بین آنها و آنچه که قبلاً مطالعه شده است، و همچنان دستیابی به اهداف تعیین شده برای هر درس پرسش ها و سفارش های برای آموزگار در نظر گرفته شده است.

و برای آموزگار این توصیه هاست:

۱- اخلاص برای الله متعال شرط قبولی عمل است، پس عمل خود را ویژه ای الله متعال قرار بده، تا در دنیا و آخرت سود ببری.

۲- حفظ امانت راه نجات است، و تو ای - آموزگار عزیز - در مرزی از مرزهای اسلام قرار داری، و امانت دار فکر و فطرت فرزندان مسلمانان هستی، پس در حفظ امانت تلاش کن تا در دنیا و آخرت رستگار شوی.

۳ آموزش موضوع توحید برای اعمال است، و هیچ صلاحی برای بندگان و نجات از شرمساری و عذاب اخروی نیست مگر با دانستن موضوع توحید و عمل به آن، پس عقیده ای صحیح را در اذهان دانش آموزان نهادینه کنید، و یک ترجمان راستگو و نمونه ای زنده برای ارزش های که دعوت می کنید باشید.

۴ استفاده از موقعیت ها برای صحبت کردن در مورد یگانگی الله متعال و قدرت او هنگام تجمع ابرها در وسط آسمان، روشنایی برق و صدای رعد، باریدن باران و دیگر حوادثی که انگیزه های ایمانی مسلمان را برمی انگیزد.

۵ تسهیل موضوع از طریق ضرب المثل ها و پیوند دادن درس با واقعیت، تأثیر زیادی در عشق ورزی دانش آموزان به موضوع دارد، و اینجاست که آن را فرا می گیرند و به آن عمل می نمایند. در پایان شما را به گفتار رسول الله صلی الله علیه وسلم بشارت می دهم که می فرمایند: «إِنَّ مِمَّا يَلْحَقُ الْمُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ وَحَسَنَاتِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ عِلْمًا عِلَّمَهُ وَنَشَرَهُ» (۳).

«از کارها و نیکی های که پس از مرگ به مومن ملحق می شود، دانشی است که به دیگران آموخته و پخش کرده باشد». ابن ماجه در شماره ای (۲۴۲) روایت نموده است.

پس مباردت بورزید جهت بدست آوردن ثمره های علم و عمل خویش.

مضمون توحید

صفحه	موضوع
۷	درس اول: آنچه که قبلا در مرحله دوم تدریس شده است مراجعه کنید.
۸	درس دوم: مراتب دین (مرتبه ای اول: اسلام)
۱۱	درس سوم: ارکان اسلام
۱۴	درس چهارم: رکن اول: گواهی دادن به این که نیست معبود بر حق جز الله، و این که محمد فرستاده الله است. (الف) گواهی به این که نیست معبود بر حق جز الله.
۱۸	درس پنجم: (ب) گواهی به اینکه محمد پیامبر الله است.
۲۲	درس ششم: رکن دوم و سوم.
۲۶	درس هفتم: رکن چهارم و پنجم.
۳۲	درس هشتم: مرتبه های دین (مرتبه ای دوم: ایمان).
۳۶	درس نهم: ارکان ایمان (رکن اول: ایمان به الله متعال).
۴۲	درس دهم: رکن دوم: ایمان به فرشتگان.
۴۶	درس یازدهم: رکن سوم و چهارم: ایمان به کتاب ها و پیامبران.
۵۱	درس دوازدهم: رکن پنجم: ایمان به روز آخرت.
۵۵	درس سیزدهم: رکن ششم: ایمان به تقدیر خیر و شر.
۵۸	درس چهاردهم: مرتبه های دین: (مرتبه سوم: احسان).

آنچه که قبلا در مرحله ای دوم تدریس شده است مرور کنید

۱ س اصول سه گانه را بنویسید که انسان آن را باید بداند و بر اساس آن عمل کند

◀ شناخت بنده ، شناخت بنده از دینش
و شناخت بنده

۲ س ارکان ایمان را تکمیل کنید:

◀ این که به الله ایمان بیاوری، و و به کتابهایش، و به
و به روز آخرت، و

۳ س موارد زیر را پاسخ دهید:

ا رکن اول از ارکان اسلام چیست؟

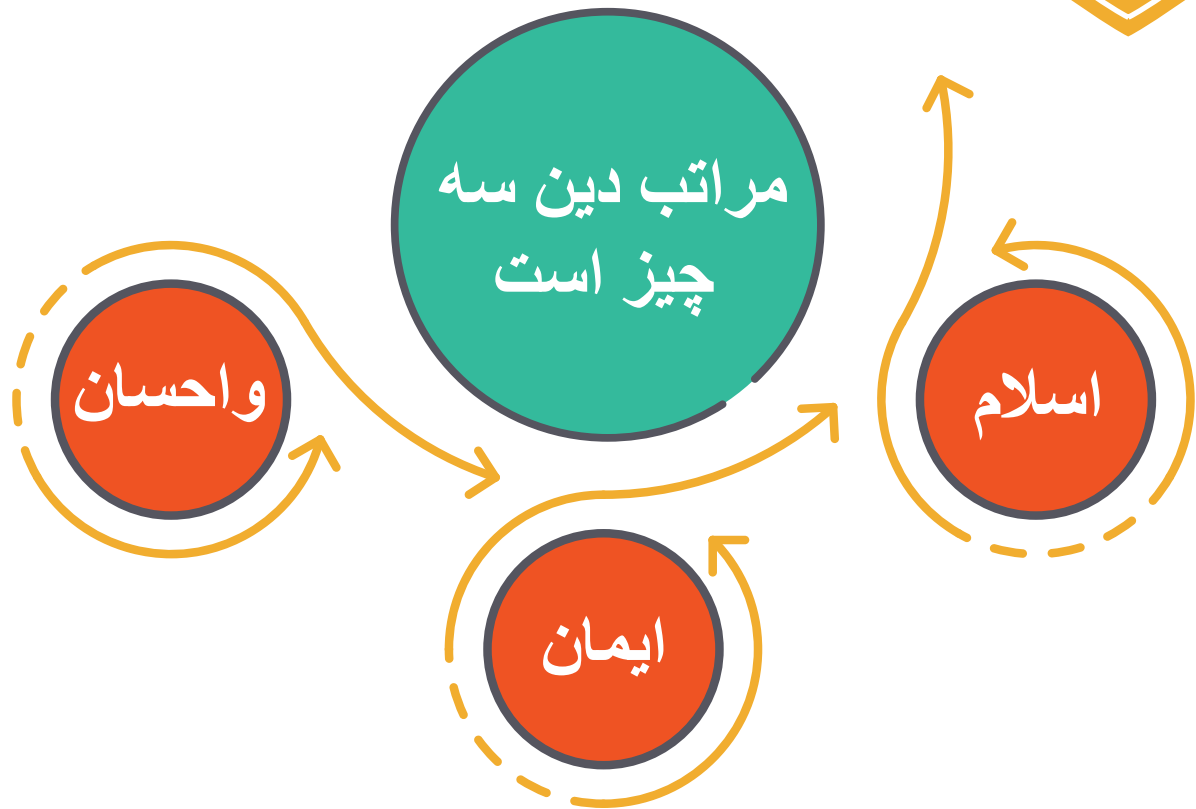
.....

ب خاتم النبیین کیست؟

.....

ج احسان چیست؟

.....

اسلام است

مرتبه ای اول

اسلام است

اسلام عبارت از تسلیم شدن برای الله متعال در توحید، و گردن نهادن برای الله متعال در اطاعت، و بیزاری از شرک و اهل آن است.

شرح معنای اسلام

◀ تسلیم شدن کامل برای الله متعال در توحید: یعنی یگانه پنداشتن الله متعال در عبادت.

◀ گردن نهادن به الله متعال در اطاعت از وی: یعنی انجام آنچه الله متعال به آن امر فرموده، و ترک آنچه از آن نهی فرموده است.

◀ بیزاری از شرک و اهل آن: یعنی کراهت از شرک، و اعتقاد به بطلان آن، و عدم دوست داشتن مشرکان.

*** هر کس در دنیا عمل صالح انجام دهد، در دنیا به زندگی خوب و خوشی دست می یابد، و در آخرت وارد بهشت و باغ های جاودان می شود.**

اهداف درس:

- دانش آموز مراتب سه گانه دین را بیان کند.
- دانش آموز معنای اسلام را توضیح دهد.
- دانش آموز بعضی نمونه های بی زاری از مشرکان را ذکر کند.

برای آموزگار:

اشاره به اینکه این مرتبه های سه گانه همان است که جبرئیل علیه السلام از رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد آنها پرسید، چنانکه مسلم در صحیح خود به شماره (۸) روایت کرده است.

- بیان اینکه اسلام در لغت: برگرفته شده از مسالمت و صلح طلبی است، که عبارت است از: ترک منازعه، و بدین ترتیب مسلمان بدون منازعه تسلیم اوامر و اطاعت از الله متعال بوده، و از شرک و اهل شرک بی زار می باشد.

- بیان اینکه از جمله ثمرات استسلام برای الله متعال و اطاعت از او: زندگی نیکو در دنیا، و حصول خشنودی الله متعال، و ورود به بهشت، و نجات از جهنم می باشد.

- ذکر داستان ابراهیم علیه السلام با قومش، و بی زاری او از شرک و اهل شرک، و اظهار دشمنی با آنان، و تشویق برای الگوبرداری از وی علیه السلام. الله متعال می فرماید: (قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَخَدَّهٖ) [الممتحنة: ۴]

س ۱ (مراتب دین سه است)، آن را به ترتیب بنویسید:

۱- ۲- ۳- احسان.

س ۲ معنای اسلام را مرتب کنید، و آن را در جای خالی بنویسید:

تسلیم شدن و بیزاری و اهل آن از شرک،

به الله از توحید و در برابر او با اطاعت

اسلام عبارت از استسلام و گردن نهادن ، است.

س ۳ کلمات زیر را در ستون مناسب آن بنویسید:

سجده برای الله دعای غیر الله سجده برای غیر الله

نیکی به والدین نافرمانی والدین

دعای الله متعال
دعای غیر الله

از مواردی که الله متعال به آن دستور داده
از مواردی که الله متعال از آن نهی کرده است

.....

.....

.....

.....

پرداخت زکات.

گواهی بر اینکه هیچ معبود برحق جز الله نیست،
و محمد فرستاده یی اوست.

برپا داشتن نماز.

ارکان پنج گانه اسلام:

حج بیت الله الحرام برای کسی
که توان رفتن به آن را دارند.

روزه ماه رمضان.

دلیل بر آن این قول او صلی الله علیه وسلم است:

« بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ، وَصَوْمُ رَمَضَانَ، وَحَجُّ الْبَيْتِ » ^[۸].

اسلام بر پنج بنا استوار است، گواهی بر اینکه هیچ معبودی بر حق بجز الله نیست و اینکه محمد فرستاده الله (متعال) است، و برپایی نماز، و پرداخت زکات، و روزه رمضان، و حج خانه کعبه.

بخاری در کتاب الایمان شماره (۸) و مسلم در کتاب الایمان (۴۵/۱) روایت کرده اند.

اسلام یگانه سبب ورود به بهشت و نجات از جهنم است.

اهداف درس:

- دانش آموز دلیلی بر ارکان اسلام ارائه دهد.
- دانش آموز پنج رکن اسلام را بشمارد.
- دانش آموز اهمیت این پنج رکن را بیان نماید.

برای آموزگار:

- بیان اینکه این ارکان پایه هایی هستند که بدون آنها دین قائم نمی گردد، چنانچه که تعمیر جز با پایه ها و ستون ها قائم نمی شود.
- بیان اینکه یکی از ثمرات تمسک به اسلام حفظ خون و مال مسلمان است، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: أَمُرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، فَمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَقَدْ عَصَمَ مَنِّي مَالَهُ وَنَفْسَهُ إِلَّا بِخَوِّهِ، وَحِسَابِهِ عَلَى اللَّهِ. «مأموریت یافته ام که با مردم بجنگم تا گواهی دهند که معبود بر حقی جز الله وجود ندارد، و محمد فرستاده ی اوست، و نماز را برپا دارند، و زکات بپردازند؛ هرگاه چنین کردند، جان و مال خود را از هرگونه تعرضی از سوی من مصون داشته اند، مگر در حقی که اسلام تعیین کرده است و حساب شان با الله متعال است». روایت بخاری شماره (۲۹۴۶).
- بیان این که اسلام تنها سبب ورود به بهشت و نجات از جهنم است، و الله متعال دینی جز آن را نمی پذیرد: الله متعال می فرماید: (وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ) [آل عمران: ۸۵].
- هر کس دینی غیر از اسلام برگزیند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران است.
- ذکر داستان برخی از کسانی که در گذشته و حال اسلام آورده اند و میزان سعادت و افتخار آنان به این دین بزرگ. از عمر رضی الله عنه روایت شده که گفت: ما قومی هستیم که الله ما را به اسلام عزت بخشید، ولی اگر عزت را در دین دیگری بجویم، الله ما را خوار می کند.

س ۱ نوشتن ارکان اسلام را تکمیل کنید:

۱- گواهی بر اینکه هیچ معبود برحق جز الله نیست، و محمد فرستاده یی اوست.

۳- پرداخت زکات.

۲-

۵-

۴-

س ۲ جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پُر کنید:

پنج اسلام گواهی دادن بر این که معبود برحق جز الله نیست مسلمان

الله متعال هیچ دینی را جز نمی پذیرد.

در یک شبانه روز نماز می خوانم.

رکن اول اسلام. است، و اینکه محمد رسول الله است.

س ۳ در مورد ارکان اسلام دلیلی از سنت بیاورید.

.....
.....
.....

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ

(شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ)
گواهی بر اینکه هیچ معبود برحق جز الله نیست، و محمد فرستاده یی اوست.

۱- شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
گواهی به اینکه نیست معبود برحق جز الله.

دلیل بر گواهی بر لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ: این قول او تعالی است:

(شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(الله که همواره امور هستی را به عدالت تدبیر می کند، گواهی می دهد که هیچ معبود برحق جز او وجود ندارد؛ و فرشتگان و صاحبان دانش نیز همین گونه گواهی می دهند، که هیچ معبود برحق جز الله غالب و حکیم وجود ندارد).

[آل عمران: ۱۸].

نیست معبود بر حق جز الله.

معنای لا إله إلا الله

* بهترین ذکر: لا إله إلا الله است.

اهداف درس:

- بیان رکن اول اسلام توسط دانش آموز.
- ذکر دلیل توسط دانش آموز بر گواهی بر لا إله إلا الله.
- دانش آموز معنای لا اله الا الله را توضیح دهد.

برای آموزگار:

- بیان اینکه هر که بگوید معبود بر حق جز الله نیست و به آن عمل کند وارد بهشت می شود.
- بیان اینکه هر کس عبادات را به غیر الله راجع کند، مانند (دعا) مشرک شمرده می شود، هر چند که لا اله الا الله بگوید؛ زیرا توحید: یگانه پنداشتن الله متعال در عبادت است.
- بیان اینکه کلید بهشت لا اله الا الله است، و کلید باید دندان ها داشته باشد، و دندان های کلید بهشت: متابعت اوامر و پرهیز از نواهی است.
- بیان این که کلمه توحید (لا اله الا الله) بهترین ذکر است چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «أَفْضَلُ الذِّكْرِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».
- «بهترین ذکر لا اله الا الله است.» ”روایت ترمذی شماره (۳۳۸۳).
- بیان این که اولین چیزی که کفار به آن دعوت می شوند: گواهی دادن به لا اله الا الله است، چنانکه در حدیث رسول الله صلی الله علیه وسلم آمده زمانی که معاذ رضی الله عنه را به یمن به عنوان قاضی و معلم فرستاد، به او گفت: «إِنَّكَ سَتَأْتِي قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ فَإِذَا جِئْتَهُمْ فَادْعُهُمْ إِلَى أَنْ يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ». شما به سوی قومی می روید که اهل کتاب هستند، پس اولین چیزی که آنان را به سوی دعوت می کنید، گواهی "لا إله إلا الله" است." روایت بخاری شماره (۴۳۴۷).

س ۱ زیر رکن اول اسلام خط بکشید:

- ◀ - برپا داشتن نماز. - روزه ماه رمضان. - پرداخت زکات.
- گواهی بر اینکه هیچ معبود برحق جز الله نیست، و محمد فرستاده یی اوست.
- حج بیت الله الحرام برای کسی که توان رفتن به آن را دارند.

س ۲ دلیلی ذکر کنید که معبودی جز الله نیست.

.....

.....

س ۳ معنای لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ چیست ؟

.....

.....

س ۴ جاهای خالی زیر را تکمیل کنید:

اولین کاری که کفار به آن فرا خوانده می شوند.

کلید بهشت

پرسش‌ها

سه

با شماری از دانش آموزان صنف خود موضوعی در مورد فضیلت گفتن: (لا اله الا الله) تهیه کنید و آن را برای همصنفی هایت تقدیم کن.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

شَهَادَةُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ (۱۲) گواهی به اینکه محمد پیامبر الله است.

معنای گواهی این که
محمد رسول الله است:

پیروی وی در آنچه امر کرده است، تصدیق وی در آنچه خبر داده است، اجتناب از آنچه سرزنش و نهی کرده است (۱۳)، و الله (متعال) عبادت نشود بجز به گونه‌ای که شرع نموده است. سرزنش از نهی گویاتر است

اهداف درس:

- دانش آموز دلیلی بیاورد که گواه بر آن باشد که محمد رسول الله است.
- دانش آموز معنای گواهی دادن بر این که محمد رسول الله است را توضیح دهد.
- هشدار دادن به دانش آموز از نافرمانی رسول الله صلی الله علیه وسلم.

برای آموزگار:

- وجوب اطاعت از رسول الله صلی الله علیه وسلم در آنچه امر نموده است، الله متعال فرمود: (وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا) [الحشر: ۷].
- و آنچه که رسول الله به شما داد، بگیرید و از آنچه که شما را از آن نهی کرد دست بردارید.
- تشویق به تصدیق رسول الله صلی الله علیه وسلم از آنچه از امور غیب خبر داده است مانند قیام قیامت، و بهشت و جهنم.
- هشدار از نافرمانی رسول الله صلی الله علیه وسلم، چون الله متعال در مورد ندامت جهنمیان از تقریط آنان در این مورد ذکر کرده و می فرماید: (يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ) [الأحزاب: ۶۶].
- روزی که چهره‌هایشان در آتش دوزخ دگرگون می‌شود، [با پشیمانی] می‌گویند: «ای کاش از الله و پیامبر اطاعت کرده بودیم!»
- تأکید بر وجوب عبادت الله متعال بر اساس آنچه که مشروع کرده است، و هیچ نوآوری در دین صورت نگیرد، مگر اینکه الله متعال به آن اجازه دهد، مانند بدعت جشن اسراء و معراج، میلاد پیامبر، روز مادر و غیره، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ».
- (و هر بدعتی گمراهی است. روایت مسلم به شماره ۸۶۷).

تابع رکن اول (۱)

دلیل بر اینکه محمد رسول الله است: این قول متعال است:

(مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا)

(محمد، پدر هیچ یک از مردان شما نیست؛ ولی فرستاده ی الله و آخرین پیامبر است. و الله به هر چیزی داناست).

سوره الاحزاب آیه ۴۰

محبت صدقانه با رسول الله صلى الله عليه
وسلم مستلزم اطاعت و پیروی از اوست.

س ۱ معنی گواهی دادن بر این که محمد رسول الله است چه است؟

.....
.....

س ۲ جاهای خالی زیر را مانند سطر اول پُر کنید:

ا - رسول الله صلى الله عليه وسلم ما را به اطاعت از الله متعال امر و از نافرمانی وی نهی کرده است.

ب - رسول الله صلى الله عليه وسلم ما را به توحید امر فرموده، و از نهی کرده است.

ج - رسول الله صلى الله عليه وسلم ما را به راستگویی امر فرموده، و ما را از نهی کرده است.

س ۳ دلیل گواهی بر این که محمد رسول الله است را ذکر کنید.

.....
.....

س ۴

هر فقره از ستون (الف) را با فقره مناسب از ستون (ب) وصل کنید:

معنی گواهی دادن این که محمد رسول الله است:

ستون (الف)	ستون (ب)
طاعت وی	از آنچه که نهی و منع کرده
و تصدیق او	از آنچه که خبر داده است
و اجتناب	به آنچه که شرع نموده
و این که الله متعال عبادت نشود مگر	به آنچه که امر نموده

س ۵

کتابی در مورد سیرت پیامبر محمد صلی الله علیه وسلم را ذکر کنید که همصنفی هایت را به مطالعه آن توصیه می کنید.

.....

.....

رکن سوم پرداخت زکات

رکن دوم ادای نماز

معنای ادای نماز:

عبادت الله متعال با ادای نمازهای فرض پنج گانه در اوقات محدود آن، به روشی که پیامبر محمد صلی الله علیه وسلم بیان فرموده است.

اهداف درس:

- دانش آموز رکن دوم و سوم اسلام را ذکر کند.
- دانش آموز نماز را سر وقتش ادا کند.
- دانش آموز دلیلی بر وجوب نماز و زکات را ذکر کند.

برای آموزگار:

- تشویق به ادای نماز در وقتش، و بیان کفر ترک کننده آن، او صلی الله علیه وسلم فرمود: «العَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا، فَقَدْ كَفَرَ»
- «پیمان میان ما و آنها نماز است، هر که آن را ترک کند کافر شده است». روایت احمد (۳۴۶/۵).
- بیان اینکه زکات سبب برکت مال و مواسات با فقرا و نیازمندان است، و این که خودداری از پرداخت زکات یکی از اسباب جلوگیری از باریدن باران از آسمان است.

معنای پرداخت زکات:

عبادت الله با پرداخت بخشی از مال و دادن آن به کسانی که مستحق آن هستند.

و دلیل بر نماز و زکات این قول الله متعال است:

(وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ)

و نماز را برپا دارید و زکات [اموالتان] را بپردازید و با نمازگزاران نماز بخوانید.
[البقرة: ۴۳].

حکم منکر وجوب نماز یا زکات:

به الله متعال کافر شده است.

* من پابند ادای نماز در وقت آن می باشم، و می دانم که عدم پرداخت زکات یکی از اسباب منع باریدن باران از آسمان است.

هر فقره از ستون (الف) را با فقره مناسب از ستون (ب) وصل کنید:

س ۱

ستون (الف)	ستون (ب)
برپا داشتن نماز	رکن اول از ارکان اسلام
پرداخت زکات.	رکن چهارم
شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ گواهی بر اینکه هیچ معبود برحق جز الله نیست، و محمد فرستاده یی اوست.	رکن دوم
روزه ماه رمضان	رکن سوم

دلیل بر وجوب ادای نماز و پرداخت زکات را ذکر کنید.

س ۲

.....

.....

س ۳ زیر ارکان اسلام که در آیه زیر آمده است خط بکشید:

الله متعال می فرماید:

(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ
وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ)

(و به آنها دستور داده نشده بود جز اینکه الله را بپرستند در حالی که دین خود را
برای او خالص کنند و از شرک به توحید بازگردند، نماز برپا دارند و زکات را
بپردازند؛ و این است آیین مستقیم و پایدار). [البینة: ۵].

س ۴ نامه ای دو سطر برای برادران بنویسید و او را به پابندی به نماز دعوت کنید.

بسم الله الرحمن الرحيم.

برای برادرم:

.....

.....

.....

.....

.....

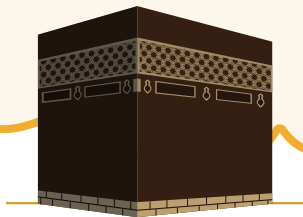
.....

.....

.....

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

حج بیت الله برای کسانی که می توانند به آن راه پیدا کنند

روزه رمضان

معنای روزه:

عبادت الله متعال با ترک خوردنی و نوشیدنی و غیره از طلوع فجر تا غروب آفتاب.

اهداف درس:

- دانش آموز رکن چهارم و پنجم اسلام را ذکر کند.
- دانش آموز فضیلت روزه ماه رمضان را توضیح دهد.
- دانش آموز دلیل دال بر وجوب روزه و حج ذکر کند.

برای آموزگار:

- تشویق به روزه ماه رمضان و شرح فضیلت آن برگرفته از فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم که می فرماید: «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»
- «کسی که رمضان را از روی ایمان و برای طلب ثواب از الله متعال روزه بگیرد، گناهان قبلی او بخشیده می شود. بخاری، شماره (۳۸) و مسلم، شماره (۷۶۰).
- اشاره بر اینکه در طول عمر حج یک بار واجب است اگر توان انجام آن باشد.
- بیان جایگاه بیت الله الحرام نزد مسلمانان.

و دلیل بر روزه: این قول الله متعال است:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ)

(ای کسانی که ایمان آورده اید! روزه بر شما فرض شده، چنان که بر کسانی که پیش از شما بودند، فرض شده بود؛ تا پرهیزگار شوید).

[البقرة: ۱۸۳].

معنای حج بیت الله:

عبادت الله متعال با رفتن به بیت الله الحرام در زمان معین برای انجام اعمال معین جهت عبادت الله متعال.

و دلیل بر حج: قول الله متعال:

(وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا)

و بر مردم [واجب] است که برای [عبادت] الله قصد آن خانه را کنند [البته برای] کسی که توانایی [مالی و جسمی] رفتن به سوی آن را دارد.
[آل عمران: ۹۷].

حکم منکر وجوب روزه و یا حج:

به الله متعال کفر ورزیده است.

* رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابه خود را به آمدن ماه رمضان مژده می داد، و می فرمود این ماهی است که درهای بهشت باز، و درهای جهنم بسته می شود.

س ۱ جاهای خالی را با آنچه مناسب است پر کنید.

پرسش‌ها

س ۲ کلمه ستون (الف) را با کلمه مناسب در ستون (ب) پیوند دهید:

ستون (الف)	ستون (ب)
مسلمانان در ماه روزه فرضی را انجام می دهند.	ذی القعدة
مسلمانان در ماه مراسم حج را انجام می دهند.	رمضان
	ذی الحجه

س ۳ الله متعال فرموده اند: (لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ) (۳) تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ (۴) سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

شب قدر، بهتر از هزار ماه است. فرشتگان و روح [= جبرئیل] در آن [شب،] به فرمان پروردگارشان برای [انجام] هر کاری نازل می شوند. [آن شب] تا طلوع فجر، سلامت [و رحمت] است. [القدر: ۳-۵].

ا شب قدر در کدام ماه است ؟

ب فضیلت شب قدر را بیان کنید ؟

س ۴ دلیل بر وجوب حج بیاورید.

.....

.....

.....

س ۵ آیا در ماه رمضان در تقدیم افطار برای روزه داران شرکت کردید؟
و چرا این کار انجام دادید؟

.....

.....

.....

س ۶ مسلمان چند بار باید حج بجا آورد؟

.....

.....

.....

مرتبۀ های دین

(مرتبۀ دوم: ایمان) (۱۹)

درس هشتم (۱۸)

اعتقاد با قلب، و گفتار با زبان، و عمل با جوارح.

معنای ایمان:

مرتبه های دين

(مرتبه دوم: ايمان) (۱۹)

درس هشتم (۱۸)

* هر که یکی از این شش رکن را انکار کند به الله متعال کافر شده است.

* ايمان با اطاعت زياد و با نافرمانی کاهش می یابد.

* در طاعتی که ايمانم را زياد می کند مبادرت می ورزم،
و از گناهانی که ايمانم را کاهش می دهد اجتناب می کنم.

اهداف درس:

- دانش آموز معنای ايمان را توضیح دهد.
- دانش آموز ارکان شش گانه ايمان را ذکر کند.
- دانش آموز حکم منکر یکی از ارکان ايمان را بیان کند. شي.

برای آموزگار:

- مقدمه چینی برای موضوع با ذکر مراتب دين.
- بیان کفر منکر یکی از ارکان شش گانه ايمان.
- تشویق به کثرت انجام کارهای نیک؛ زیرا سبب افزایش و تقویت ايمان می گردد، الله متعال می فرماید: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ [الأنفال: ۲]. بی تردید، مؤمنان فقط کسانی هستند که وقتی الله یاد می شود، دل هایشان هراسان می گردد و هرگاه آیاتش بر آنان خوانده می شود، بر ایمانشان می افزاید و بر پروردگارشان توکل می کنند.
- برحذر داشتن از گناه و معصیت؛ زیرا سبب نقص و ضعف ايمان می شود، چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: «...و دزد دزدی نمی کند در حالی که مومن باشد». روایت بخاری شماره (۵۵۷۸).

پرسش‌ها

س ۱ معنای ایمان چیست؟

.....
.....

س ۲ ارکان ایمان را با قرار دادن عدد مناسب ترتیب دهید.

____ و به روز آخرت	____ و به کتابهایش	____ این که به الله ایمان بیاورید.
____ و به تقدیر خیر و شر	____ و رسولانش.	____ و فرشتگانش.

س ۳

در جدول زیر سه عمل از طاعات که ایمان را زیاد می کند و سه عمل از گناهان که ایمان را کاهش می دهد بنویسید:

گناهانی که ایمان را کاهش می دهد	طاعت ها ایمان را افزایش می دهد
دروغ	استغفار

س ۴

جاهای خالی زیر را تکمیل کنید:

ایمان اعتقاد به قلب، و گفتار به، و عمل به می باشد.

- کسی که یکی از ارکان شش گانه ایمان را انکار کند، او.....

درس نهم (۲۰) رکن اول: ارکان ایمان به الله متعال (۲۱)

معنای ایمان به الله:

یگانه پنداشتن الله متعال در ربوبیت، الوهیت، و اسماء و صفات.

معنای یگانه پنداشتن الله در ربوبیت:

یعنی: اعتراف به اینکه الله متعال آفریدگار، و روزی دهنده، و مدبر یگانه است بدون دیگران.

اهداف درس:

- دانش آموز معنای اعتقاد به الله را توضیح دهد.
- دانش آموز هیچ یک عبادت را به غیر الله انجام ندهد.
- دانش آموز برخی از اسماء و صفات الله متعال را ذکر کند.

برای آموزگار:

- بیان اینکه یگانه پنداشتن الله متعال به ربوبیت برای داخل شدن بنده در اسلام کافی نیست، بلکه یگانه پنداشتن الله متعال در الوهیت نیز الزامی می باشد. مشرکان در زمان رسول الله صلی الله علیه وسلم به ربوبیت اقرار داشتند، مگر این کار آنان را در اسلام داخل ننمود، هر چند عبادات حج و عمره و آبرسانی به زائران و طواف را انجام می دادند؛ زیرا آنان با الله متعال شرک ورزیدند، پس اعمالشان ناپود شد. - هشدار بر این که هر که الله متعال را به الوهیت یگانه نپندارد، در شرک اکبر واقع می گردد که الله متعال عقوبت های را بالای او مرتب می نماید که بالای دیگران مرتب ننموده، الله تعالی می فرماید: ﴿ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴾ [المائدة: ۷۲]. بی تردید، هر کس به الله شرک ورزد، الله بهشت را بر او حرام کرده است و جایگاهش دوزخ است؛ و ستمکاران هیچ یآوری ندارند.

- بزرگی و شرف زندگی مومن، و حقارت زندگی کافر و تشبیه آن به زندگی چهارپایان، چنانچه الله متعال می فرماید: ﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴾ [محمد: ۱۲]. و کافران [تنها در دنیا] بهرمند می شوند و همچون چهارپایان می خورند و آتش [دوزخ] جایگاهشان است.

- ایمان به اسماء و صفات الله متعال سبب افزایش ایمان می گردد، پس کسی که آگاه و رقیب بودن الله متعال ایمان بیاورد، قلبش از مراقبت الله متعال در حرکات و سکناش پُر می گردد.

- بیان این که هرکس چیزی از اسماء و صفات الله متعال را انکار کند، کفر ورزیده، چنانچه الله متعال می فرماید: ﴿ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ ﴾ [الرعد: ۳۰].

آنان به [پرووردگار] رحمان کفر می ورزند.

من مسلمانم و معتقدم الله متعال مرا، و آسمانها و زمین و انس و جن را آفریده است، و هیچ کس دیگری آنها را نیافریده.

من معتقدم که الله متعال تنها ذاتیست که برای مردم، و پرندگان و حیوانات روزی می دهد، و جز او کسی دیگر به آنها روزی نمی دهد.

من بر این باورم که الله متعال مردم را پس از مرگشان زنده می کند، همان طور که بار اول آنها را آفرید، و هیچ کس جز او سبحانه و تعالی نمی تواند این کار را انجام دهد.

معنای یگانه پنداشتن الله متعال در الوهیت:

یعنی: راجع نمودن همه انواع عبادت فقط برای الله متعال. مثال آن: که جز الله متعال فراخوانده نشود، و جز برای الله متعال ذبح نشود.

من مسلمانم و برای الله متعال نماز می خوانم، و برای هیچ کس دیگری نماز نمی خوانم.

و تنها الله متعال را فرا می خوانم، و با او کسی دیگر را فرا نمی خوانم. و تنها به الله متعال توکل می کنم، و به هیچ کسی دیگر توکل نمی کنم.

معنای یگانه پنداشتن الله متعال در اسماء و صفاتش:

یعنی: اثبات اسماء و صفات الله متعال چنانچه در قرآن و سنت آمده است، و هیچ یک از مخلوقاتش مانند او نیستند.

من مسلمانم و به همه اسماء الله متعال ایمان دارم، مانند: بخشنده، و شنوا، و توانا، و دانا.

من به همه صفات الله متعال ایمان دارم، مانند: مهربانی، شنیدن، توانایی، و علم.

* من مومن هستم و تنها الله متعال را می پرستم.

س ۱ معنای ایمان به الله چیست؟

.....
.....

س ۲ معنای یگانه پنداشتن الله متعال در الوهیت را توضیح دهید؟

.....
.....

س ۳ کلمات زیر را ترتیب دهید تا معنای یگانه پنداشتن الله متعال را در الوهیت تشکیل دهد:

☐ تنها او بغیر از دیگران ☐ تدبیر کننده ☐ روزی دهنده ☐ این که الله خالق است

معنای یگانه پنداشتن الله در ربوبیت: اقرار
.....

س ۴ زیر اسماء و صفات الله متعال در آیات زیر خط بکشید:

الله متعال می فرماید: {أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ} آیا آن الهی که خلق را آفریده عالم به اسرار آنها نیست؟ و حال آنکه او بر باطن و ظاهر همه امور عالم آگاه است. [الملک: ۱۴].

الله متعال می فرماید: (إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ) بی تردید، رحمت الله به نیکوکاران نزدیک است. [الأعراف: ۵۶].

الله متعال می فرماید: (قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ) بگو: «علم [قیامت] تنها نزد الله است و من فقط بیم دهنده‌ای آشکارم». [الملک: ۲۶].

الله متعال می فرماید: (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) بگو، الله یک است. [الإخلاص: ۱].

س ۵ بخش آخر سوره (الحشر) را بخوانید و پنج نام الله متعال را از آن استخراج کنید:

.....		
.....		

پرسش‌ها

س ۶ جاهای خالی زیر را تکمیل کنید:

- من ایمان دارم که از جمله اسماء الله متعال: بیننده، زنده، و و دانا است.

اینجا: یکی از صفت نام های الله متعال در سطر زیر ذکر گردیده، آن کدام است؟

- معتقدم از جمله صفات الله متعال: بینایی، و ، عزت و دانایی است.

اینجا: یکی از صفات الله متعال در سطر قبل ذکر گردیده، آن کدام است؟

معنای ایمان به فرشتگان:

تصدیق راسخ به وجود فرشتگان، و اینکه الله متعال آنها را برای عبادت خود آفریده است، و از آنچه که الله متعال آنان را به آن امر کرده سرپیچی نمی کنند، و به آنچه که امر شده اند انجام می دهند.

و دلیل بر آن، این فرموده الله متعال است:

(أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ)

رسول [الله] به آنچه از [سوی] پروردگارش بر او نازل شده ایمان آورده است و مؤمنان [نیز] همگی به الله و فرشتگان و کتاب‌ها و پیامبرانش ایمان آورده‌اند

[البقرة: ۲۸۵].

اهداف درس:

- دانش آموز معنای ایمان به فرشتگان را بیان کند.
- دانش آموز دلیل ایمان به فرشتگان را ذکر کند.
- دانش آموز برخی از نام فرشتگان را ذکر کند.
- دانش آموز حکم منکر ملائکه را توضیح دهد.

برای آموزگار:

- بیان اینکه بهترین ملائکه (جبرئیل علیه السلام) که وحی به او سپرده شده است که به وسیله آن زندگی قلب‌ها وابسته می باشد، و (اسرافیل) که دمیدن در صور به او سپرده شده است، و (میکائیل) که بارش به او سپرده شده است.
- بیان برخی از اعمال فرشتگان و تأثیر ایمان به آنان: ۱- موکلان به نوشتن اعمال. و این کار بنده را ملزم می دارد که حرف نزنند و کاری نکنند که الله متعال را به خشم می آورد. ۲- موظف به حفظ بنده در تمام حالت‌ها. و این کار موجب شکر الله متعال بر عنایت به بنی آدم می گردد. ۳- موظف به قبض ارواح بنی آدم. و این کار موجب آماده شدن برای روز قیامت با انجام کارهای نیک می باشد.

رکن دوم (ایمان به فرشتگان) (۲۳)

درس دهم (۲۲)

شمار فرشتگان زیاد است، که از جمله آنها:

به الله متعال کفر ورزیده است.

حکم منکر ملائکه:

* من ایمان دارم که فرشتگانی وجود دارند که اعمال
خیر و شر بندگان را می نویسند.

س ۱ یکی از ارکان ایمان (ایمان به فرشتگان) است، این به چه معنا است ؟

.....

.....

س ۲ زیر نام های فرشتگان خط بکشید:

◀ ابراهیم - جبریل - میکائیل - محمد - اسرافیل.

س ۳ هر فقره از ستون (الف) را با فقره مناسب از ستون (ب) وصل کنید:

ستون (ب)	ستون (الف)
وجود فرشتگان	تصدیق راسخ
و به آنچه امر شده اند انجام می دهند	و این که الله متعال
آنان را برای عبادت خویش آفریده است	و به آنچه امر شده اند نافرمانی الله متعال را نمی کنند

پرسش‌ها

س ۴ دو صفت فرشتگان را بنویسید.

.....

.....

س ۵ برترین فرشتگان چه کسی است؟

.....

.....

رکن سوم و چهارم:

(ایمان به کتاب ها و رسولان) (۲۰)

درس یازدهم (۲۴)

معنای ایمان به کتاب ها:

تصدیق راسخ به این که الله متعال برای پیامبرانش کتابهایی را برای راهنمایی مردم نازل نموده است.

*** بزرگترین کتاب ها: قرآن کریم است که همانا کلام الله متعال است.**

اهداف درس:

- دانش آموز معنای ایمان به کتابها و رسولان را توضیح دهد.
- دانش آموز توضیح دهد که قرآن کلام الله متعال است.
- دانش آموز حکم منکر کتابها و رسولان را بیان کند.
- دانش آموز توضیح دهد که قرآن از جانب الله متعال بر محمد صلی الله علیه وسلم نازل شده است

برای آموزگار:

- بیان رحمت الله متعال نسبت به مردم، چنانکه پیامبرانی را برایشان فرستاد و کتابهایی را برای هدایت آنان نازل کرد.
- ذکر برخی از کتابهایی که الله متعال بر رسولان خود نازل کرده است، مانند: تورات و انجیل که تحریف شده است، بر خلاف قرآن کریم که حفظ آن را الله متعال بر عهده گرفته است، چنانکه الله متعال فرموده است: (إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ) [الحجر: ۹]. به راستی که ما خود، قرآن را نازل کردیم و قطعاً خودمان نیز نگهبان آن [از هر گونه تبدیل و تحریفی] هستیم.
- بیان فضیلت قرآن کریم و تشویق به تلاوت و حفظ آن، و وجوب عمل به آنچه در آن گنجانیده شده.
- بیان اینکه ایمان به همه رسولان و پیامبران واجب است، و اولین رسولان نوح علیه السلام، آخرین و برترین آنان محمد صلی الله علیه وسلم است، و در میان آنها پیامبران زیادی هستند که بعضی را می شناسیم و بعضی دیگر را نمی شناسیم.
- بیان این که همه رسولان انسانهایی هستند که هیچ یک از خصوصیات ربوبیت و الوهیت را ندارند، و غیب را نمی دانند، و نه در جهان تصرفی دارند.
- بیان این که هر که ادعای نبوت کند کافر است، و هر کس او را تصدیق کند نیز کافر است، چون پس از محمد صلی الله علیه وسلم پیامبری نیست، الله متعال می فرماید: (مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا) [الأحزاب: ۴۰].
- محمد هرگز پدر هیچیک از مردان شما [از جمله زید] نیست؛ بلکه رسول الله و خاتم پیامبران است؛ و الله همواره به همه چیز داناست.
- ذکر داستان برخی از پیامبران با قوم شان: مانند داستان نوح و ابراهیم علیهما السلام.

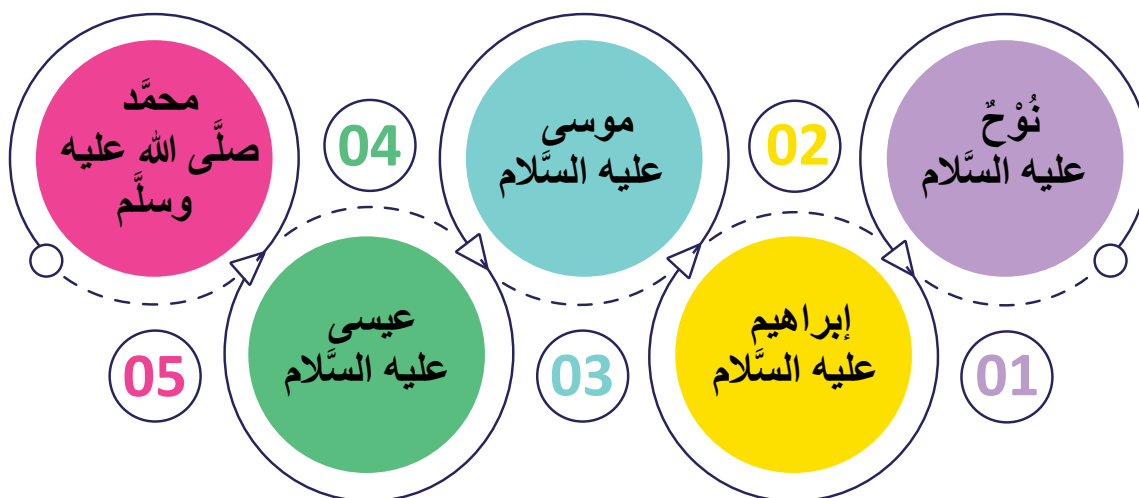
رکن سوم و چهارم: (ایمان به کتاب ها و رسولان) (۲۵)

درس یازدهم (۲۴)

معنای ایمان به رسولان:

تصدیق راسخ به اینکه الله متعال پیامبرانی را به سوی خلقش فرستاد، و این که آنان از آنچه خبر می دهند راستگو هستند.

* دعوت پیامبران یکی است: که همانا امر به توحید، و نهی از شرک می باشد.
* اولین پیامبران نوح علیه السلام و آخرین آنان محمد صلی الله علیه وسلم است، و در میان این دو پیامبر پیامبران و رسولان بسیاری وجود دارد.
بهترین آنان پیامبران اولوالعزم هستند، و آنان پنج نفرند:

رکن سوم و چهارم: (ایمان به کتاب ها و رسولان) (۲۵)

درس یازدهم (۲۴)

دلیل ایمان به کتاب ها و رسولان، فرموده الله متعال است:

(أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ)

(رسول پر هغه څه ایمان راوړی چې پر ده د خپل رب له خوا نازل کړی شوي او مومنانو هم، ټولو ایمان راوړی دی په الله، د هغه پر ملائکو او د هغه پر کتابونو او د هغه په رسولانو).

[البقرة: ۲۸۵].

* من مسلمانم، قرآن را دوست دارم، آن را می خوانم و به آنچه در آن است عمل می کنم، و همه رسولان را دوست دارم؛ چون برای راهنمایی مردم تلاش نمودند.

پرسش‌ها

س ۱ جاهای خالی را با آنچه مناسب است پر کنید:

بزرگترین کتاب‌ها :

اولین پیامبران :

آخرین پیامبران:

س ۲ دعوت همه پیامبران یکی بود. پس آن چیست ؟

.....
.....

س ۳ دلیل بر وجوب ایمان به کتاب‌ها و رسولان را ذکر کنید.

.....
.....

س ۴

ستون (الف) را با آنچه مناسب آن در ستون (ب) است وصل کنید:

از جمله کتاب‌هایی که الله متعال بر پیامبرانش علیهم السلام نازل کرده است:

ستون (الف)	ستون (ب)
قرآن کریم را الله متعال بالای نازل کرده است.	عیسی علیه السلام
انجیل را الله متعال بالای نازل نموده است.	موسی علیه السلام
تورات را الله متعال بالای نازل نموده است.	محمد صلی الله علیه وسلم

س ۵

با آموزگار خود در تنظیم اسامی رسولان اولو العزم بر اساس ترتیب ارسال آنان همکاری کنید.

عیسی علیه السلام ۴

ابراهیم علیه السلام

نوح علیه السلام

محمد صلی الله علیه وسلم

موسی علیه السلام

معنای ایمان به روز آخرت:

تصدیق راسخ به آنچه پس از مرگ اتفاق می افتد، همانطور که در قرآن و سنت آمده است.

و دلیل آن این قول الله متعال است:

(وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ)

و به [روز] رستاخیز یقین دارند.

البقرة: ۴.

اهداف درس:

- دانش آموز معنای ایمان به روز آخرت را توضیح دهد.
- دانش آموز بخشی از اتفاقات را ذکر کند که روز آخرت رخ می دهد.
- دانش آموز حکم منکر روز آخرت را بیان کند.

برای آموزگار:

- بیان این که روز آخرت نامهای زیادی دارد، از جمله: (یوم القيامة - القارعة - الغاشية - الواقعة - الحاقة).
- تشویق به طاعات و رو آوردن به نمازهای نفل جهت آماده شدن برای روز قیامت.
- بیان اینکه قبر اولین مرحله آخرت است، و از بنده در قبر پرسیده می شود: پروردگارت کیست؟ دینت چیست؟ و پیامبرت کیست؟ پس هر که آنها را پاسخ دهد سعادت را درمیابد، و هر که پاسخ ندهد به عذاب دردناکی مجازات می شود.
- بیان عظمت الله متعال و توانایی او در بیرون آوردن مردم از قبرهای شان برای حساب و جزا.
- ذکر برخی از سختیهای روز قیامت: دمیدن در صور. نزدیک شدن خورشید به خلق. پرواز عمل نامه ها. برخی مردم عملنامه شان را با دست راست و برخی دیگر با دست چپ می گیرند. - عبور از پُل صراط.
- تشویق به بهشت با ذکر برخی از نعمت های آن، و ذکر بعضی از اسباب ورود به بهشت، و هشدار دادن از جهنم با ذکر برخی از انواع عذاب آن، و اسباب که منجر به داخل شدن به آن می گردد.
- تشویق به طلب بهشت از الله متعال و عمل و گفتاری که موجب نزدیک شدن به آن می شود، و پناه بردن به الله متعال از جهنم و هر آن عمل و گفتاری که موجب نزدیک شدن به آن می شود.
- تلاوت سوره تکویر، انقطاع و انشقاق، و ربط آنها به موضوع درس.

و آنچه که بعد از مرگ اتفاق می افتد:

۱- پرسیدن بنده در قبر از اصول سه گانه، که عبارتند از: (پروردگارت کیست؟ دینت چیست؟ پیامبرت کیست؟).

۲- نعمت های قبر و عذاب آن.

۳- برانگیخته شدن (معاد): بیرون آوردن مردم از قبرها برای حساب و جزا تا که اهل بهشت وارد بهشت و اهل جهنم وارد جهنم شوند.

۴- محاسبه اعمال.

حکم منکر روز آخرت:

به الله متعال کفر ورزیده است.

* من مسلمانم که با انجام کارهای نیک خود را برای روز آخرت آماده می کنم.

س ۱ عبارت زیر را تکمیل کنید:

ایمان به روز آخرت: تصدیق پاسخ به هر آنچه در اتفاق می افتد.

س ۲ دو مورد را ذکر کنید که پس از مرگ اتفاق می افتد.

.....
.....

س ۳ موارد زیر را ترتیب دهید تا معنای معاد را تشکیل دهد:

برای حساب و جزا تا که اهل بهشت به بهشت از قبرهای شان و اهل به دوزخ .

برانگیخته شدن - معاد - : اخراج مردم

س ۴ جاهای خالی را با آنچه مناسب آن است پر کنید:

از نام های روز قیامت، القارعة،
.....

س ۵ از جمله چیزهایی که بعد از مرگ اتفاق می افتد این است که در قبر از بنده در مورد سه چیز پرسیده می شود، آنها را ذکر کنید.

.....
.....

معنای ایمان به قضا و قدر؛ خیر و شر آن:

تصدیق راسخ به اینکه هر خیر و شری که اتفاق می افتد به قضا و تقدیر الله متعال رخ می دهد.

و دلیل بر آن، این فرموده الله متعال است:

(إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ)

ترجمه: بی تردید، ما هر چیزی را به اندازه آفریده ایم.

[القمر : ۴۹].

اهداف درس:

- دانش آموز معنای ایمان به قدر را بیان کند.
- دانش آموز حکم منکر قدر را ذکر کند.
- دانش آموز دلیل بیاورد که همه چیز را الله متعال به اندازه آفریده است.

برای آموزگار:

- وجوب تسلیم شدن به الله به قضا و قدر او، بنابر فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم: «قَدَّرَ اللهُ الْمَقَادِيرَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ».
- «الله متعال تقدیر تمام موجودات را پنجاه هزار سال قبل از اینکه آسمانها و زمین را بیافریند نوشت». روایت ترمذی شماره (۲۱۵۶).
- وجوب صبر هنگام مصیبت ها مانند فوت شخص عزیز، و یا از دست دادن مال، و یا بیماری در جسم و یا مانند آن.
- بیان اینکه صبر سبب کسب پاداش از سوی الله متعال است، چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده اند: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى، شَوْكَةٌ فَمَا فَوْقَهَا إِلَّا كَفَّرَ اللهُ بِهَا سَيِّئَاتِهِ كَمَا تَحْطُ الشَّجَرَةُ وَرَقُهَا».
- "هیچ رنج، بیماری، نگرانی، ناراحتی، آزار و غم و اندوهی به مسلمان نمی رسد و حتی خاری در پایش فرو نمی رود مگر اینکه الله متعال گناهایش را به سبب آن می بخشد". روایت بخاری شماره (۵۶۴۸) و مسلم شماره (۲۵۷۱).
- تشویق به شکر الله متعال، و اینکه سبب فزونی نعمت ها می گردد، چنانکه الله متعال فرموده است: (لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ) [ابراهیم: ۷].
- «اگر شکر گزارید، یقیناً [نعمت را] بر شما می افزایم.

حکم منکر تقدیر:

به الله متعال کفر ورزیده.

* هنگام وقوع مصیبت، می‌گوییم: **إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اَللّٰهُمَّ اَجِرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْنِي خَيْرًا مِنْهَا.**
ما از آن الله هستیم و به سوی او باز می‌گردیم، پاداش مصیبت را بده، و بهتر از آن را به من عطا کن.

س ۱ معنای ایمان به تقدیر خیر و شر چیست؟

.....
.....

س ۲ دلیل ایمان به تقدیر را ذکر کنید.

.....
.....

س ۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب زیر تکمیل کنید:

مصیبت زده

نعمت‌ها

صبر

ثواب

کافر

شکر

..... وظیفه ام هنگام مصیبت

..... وظیفه ام هنگام نعمت

..... کسی که یکی از ارکان شش گانهٔ ایمان را انکار کند، او

..... صبر سبب حصول می‌گردد.

..... شکر الله متعال سبب افزایش می‌گردد.

معنای احسان:

الله را چنان عبادت کن که گویا او را می بینی و اگر او را نمی بینی، او تو را می بیند.
و احسان بالاترین مرتبه دین است.

اهداف درس:

- دانش آموز معنای احسان را توضیح دهد.
- دانش آموز دلیل احسان را ذکر کند.
- دانش آموز عبادت را خالصانه انجام دهد..

برای آموزگار:

- بیان اینکه احسان عبارت است از: کامل ساختن عبادت در ظاهر و باطن، و آن انتهای اخلاص است.
- ذکر بعضی داستان های که دلالت بر احسان می کند: مانند داستان عمر بن الخطاب رضی الله عنه که می خواست چوپان را بیازماید و به او گفت: گوسفندی به من بفروش، گفت: من یک برده هستم. برایش گفت برای آقای خود بگو: گوسفند را گرگ خورد، گفت: پس الله کجاست؟ عمر رضی الله عنه گریه نمود، سپس او را خرید و آزاد کرد. و فرمود: این کلمه شما را در دنیا آزاد کرده است و امیدوارم در آخرت شما را آزاد کند، برای اطلاع بیشتر در این باره: کتاب (سیر اعلام النبلاء) از ذهبی - رحمه الله - را مطالعه کنید، و داستان اصحاب غار. صحیح البخاری شماره (۲۲۷۲) و مسلم شماره (۲۷۴۳) را مرور کنید.
- به درجه احسان نمی رسد مگر کسی که مسلمان و مؤمن باشد.
- پرورش حرص برای انجام خالصانه عبادت نزد دانش آموزان.

و دلیل بر آن، این فرمودۀ الله متعال است:

(إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ)

هر آینه الله با پرهیزگاران و نیکو کاران است.

[النحل: ۱۲۸].

* من مسلمانم و می دانم که الله متعال مرا می شنود و می بیند، پس با گوش دادن به موسیقی و یا دیدن چیزهای منکر از او نافرمانی نمی کنم.

س ۱ دین سه مرتبه دارد، بالاترین آن کدام است؟

.....
.....

س ۲ احسان را با ارایه دلیل بر آن تعریف کنید.

.....
.....

س ۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

پنهان نیست

می بیند

مراقبت

- زید به وجه نیکو نماز خواند، چون می داند که الله متعال

- علی چیزی را که مال او نیست نمی گیرد، زیرا می داند که الله متعال می کند

- عمر در سخن گفتن راست می گوید و دروغ نمی گوید، زیرا می داند که بر الله متعال چیزی

برنامه های درسی

علم فقه

مرحلهء (سوم)

مضمون توحید

صفحه	موضوع
۶۳	معلومات مختصر
۶۴	درس اول: آداب قضای حاجت.
۷۱	درس دوم: استتجا و استجمار.
۷۶	درس سوم: رفع نجاست.
۷۹	درس چهارم: شرط های وضو.
۸۲	درس پنجم: فرض های وضو.
۸۷	درس ششم: تیمم.
۹۱	درس هفتم: اوقات نماز.
۹۳	درس هشتم: شرط های نماز.
۹۸	درس نهم: ارکان نماز.
۱۰۳	درس دهم: واجبات نماز.

معلومات مختصر

این ماده ای علمی، اصلاح شده و خلاصه ای از برنامه های درسی در کشور عربستان سعودی برای دانش آموزان به شمار می رود، و به مراحل متعددی تقسیم شده است، و از جمله مواردی که در این ماده ای علمی گنجانیده شده است، مطالعه ای علم فقه می باشد، که به دوازده (۱۲) مرحله تقسیم شده است، و از جمله مهم ترین موارد و موضوعاتی که شامل مرحله سوم می شود:

سخن در مورد آداب قضای حاجت، و بیان معنای استتجا و استجمار، با اشاره به چگونگی دور ساختن نجاست.

بیان شرط ها و فرایض وضوء.

بیان چگونگی تیمم و باطل کننده های آن.

بیان اوقات نمازهای فرض، شرط ها، ارکان و واجبات آنها.

آدابی که مسلمان باید هنگام قضای حاجت آن را رعایت کند:

- ۱ هنگام ورود به تشناب پای چپ خود را جلو بیاورد، و قبل از دخول بگوید:
(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ).
«بار الها از شر شیاطین نرو ماده، یا هر پلیدی و ناپاکی دیگر به تو پناه می برم».
و هنگام خروج از تشناب می گوید: (غُفْرَانُكَ). یعنی الهی مرا بیامرزد.

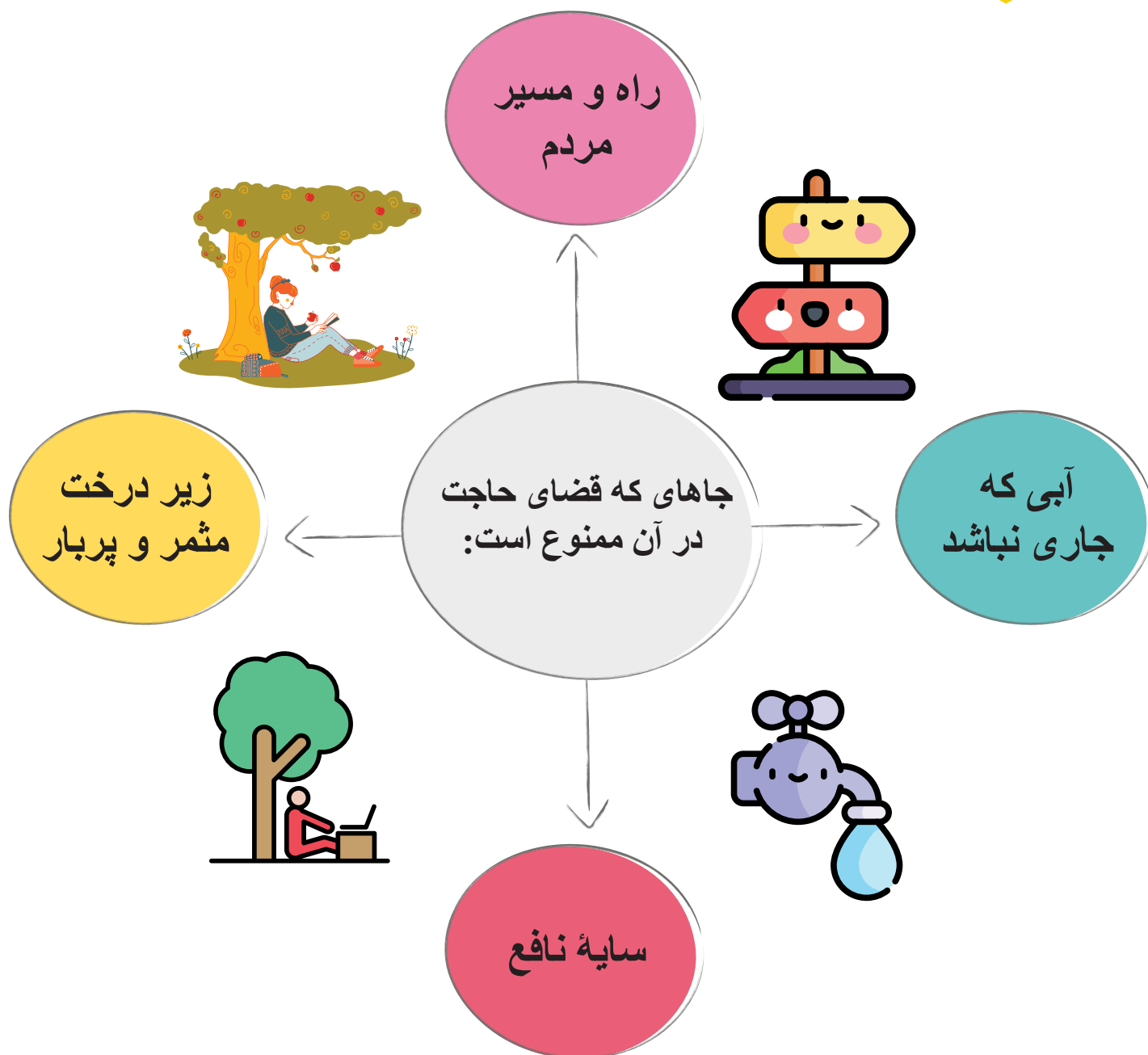
- ۲ از دخول با قرآن کریم یا هر چیزی که ذکر الله متعال در آن ذکر شده باشد خود داری شود.

آدابی که مسلمان باید هنگام قضای حاجت آن را رعایت کند:

- ۳ از دید مردم خود را پوشانیدن.
- ۴ پرهیز از روبر نشستن و یا پشت کردن به قبله.
- ۵ عدم سخن گفتن هنگام قضای حاجت.

حکمت نهی از قضای حاجت در این مکان ها:

باعث شیوع بیماری ها و بوی ناپسند می شود.

به مردم ضرر می رساند.

اهداف درس:

- ذکر آداب قضای حاجت توسط دانش آموز.
- تحدید جاهای که در آن قضای حاجت حرام می باشد.
- دانش آموز دعای ورود و خروج دستشوی را ذکر کند.

برای آموزگار:

- بیان جایگاه قبله و احترام به قرآن کریم.
- پابندی به اهمیت دادن به راه ها و اشیای عام المنفعه.
- تاکید به پوشانیدن عورت هنگام قضای حاجت.
- توضیح معنای سایه مفید، و آن چیزی است که مردم در آن می نشینند و به استفاده از سایه آن عادت کرده اند.
- توضیح مراد از راه مردم، و آن عبارت از راهی است که مردم در آن می روند.
- بیان حکمت نهی از قضای حاجت در راه و مسیر مردم؛ زیرا این کار آنان را اذیت می کند، و زیر درخت با ثمر؛ زیرا این کار باعث کثیف شدن درخت شده و نفس آن را نمی پذیرد.

پرسش ها

س ۱ عبارت های زیر را تکمیل کنید:

ا- وقتی وارد تشناب می شوم پای را جلو می گذارم،
و هرگاه از تشناب بیرون شوم پای را جلو می گذارم.

ب- هنگام ورود به تشناب می گویم
و بعد از خروج می گویم

س ۲ زیر جاهایی که قضای حاجت ممنوع است علامت (x) بگذارید:

☐ راه و مسیر مردم ☐ درخت ☐ صحراء

س ۳ پاسخ صحیح را انتخاب کنید:

ا هنگام قضای حاجت خود را از دید مردم پنهان می کنم.

☐ زیرا آشکار ساختن عورت حرام است. ☐ برای نظافت لباس.

☐ تا این که نجاست بر جامه نیفتد.

پرسش ها

ب هنگام ورود به پای چپ را جلو می گذرام:

مسجد

حمام

خانه

س ۴ هنگام قضای حاجت قبله را در جلو و یا عقب خود قرار نمی دهم.

س ۴

سبب

.....

.....

.....

س ۵ جاهایی را برمی شمارم که در آنجا قضای حاجت جایز است:

س ۵

۳- -۳

۲- -۲

۱- -۱

یکی از نعمت های الله متعال بر انسان این است که در جسمش اعضای را جاسازی کرده که توسط آن موادی را دفع می کند که به جسم آسیب می رساند، مانند ادرار و مدفوع، بر او واجب کرده است که آن را دور نموده و راه های خروج آن را با یکی از روش های زیر پاکسازی نماید:

استنجا

شستن مجرای ادرار و مدفوع با آب پاک تا این که نجاست مرفوع گردد.

استجمار

پاک کردن محل خروج ادرار و مدفوع را با سنگ یا دستمال تا این که نجاست از بین برود.

اهداف درس:

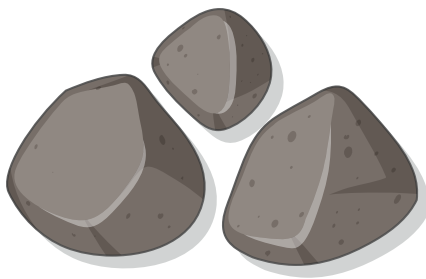
- دانش آموز بین استنجا و استجمار تفکیک کند.
- دانش آموز چیزهای را بیان کند که توسط آن استجمار جواز دارد.
- دانش آموز شرط های صحت استجمار را برشمارد.
- دانش آموز هر چیزی که در آن ذکر الله متعال و رسول الله باشد احترام بگذارد.

برای آموزگار:

- یادآوری دعای ورود به تشناب و دعای خروج از آن را به دانش آموزان، و تشویق آنان به پایبندی به گفتن آن.
- بیان حکمت نهی از استجمار توسط استخوان، و سرگین، زیرا استخوان ها غذای جنیات و سرگین غذای حیوانات آنهاست.
- ترغیب دانش آموزان به احترام گذاشتن به اوراقی که حاوی ذکر الله است، مانند کتاب ها، نسخه های قرآن و مجله ها، و هشدار از توهین آن با هر شکلی از اهانت که باشد.
- تاکید بر لزوم استنجا با آب اگر در شرطی از شرط های استجمار اختلال رخ دهد.
- بیان اینکه بهترین حالات طوری است که از استنجا و استجمار استفاده شود.
- تشویق دانش آموزان به استفاده از دست چپ در هنگام استنجا و یا استجمار

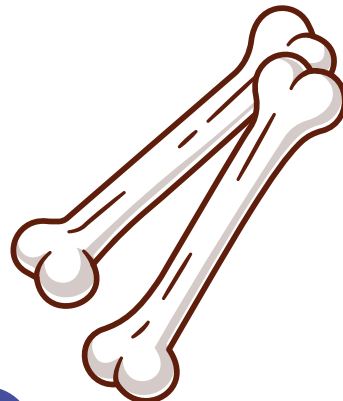
مواردی که استفاده از آنها برای استجمار جایز است عبارتند از:

هر چیزی که پاک کننده، نظیف، و مباح مانند سنگ ها، دستمال کاغذی، و ورق.

مواردی که استفاده از آنها در استجمار حرام است عبارتند از:

- ۱- کاغذی که در آن ذکر الله متعال باشد. ۲- استخوان ها.
- ۳- غذا. ۴- سرگین : فضلات حیوانات مانند شتر و گوسفند و گاو و غیره.

شرط های صحت استجمار:

- ۱ آنچه برای استجمار به کار گرفته می شود باید پاک نظیف و مباح باشد.
- ۲ مخرج سه بار توسط تمیز کننده مسح شود، و اگر نجاست پاک نشد با بیشتر از سه بار آن را تمیز کند.
- ۳ ادرار یا مدفوع از مخرج نباید منتشر شود.

پرسش‌ها

س ۱ جمله های زیر را تکمیل کنید:

ا- استنجا: عبارت است از

ب - استجمار: عبارت است از

س ۲ زیر چیزهایی که توسط آن استجمار جایز نیست (×) قرار دهید:

استخوان‌ها سنگ‌ها غذاها دستمال کاغذی فضلات حیوانی

س ۳ شرط های استجمار را ذکر کنید:

۱- ۲- ۳-

س ۴ جوانی با خانواده اش به تفریح صحرایی رفت، و پس از رفع حاجت، با ورق های روزنامه استجمار نمود. آیا رفتار این جوان درست است یا خیر؟ و چرا؟

.....

.....

پرسش ها ؟

س ۵ چیزهایی را که استجمار توسط آنها جایز است توضیح دهید

.....
.....

س ۶ علامت (✓)، و علامت (x) را در برابر موارد زیر قرار دهید:

○ - مخرج ادرار را فقط دو بار با دستمال کاغذی پاک می کنم.

○ - استجمار توسط استخوان ها جواز دارد.

س ۷ جای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید:

..... هنگام ورود به تشناب می گویم
.....

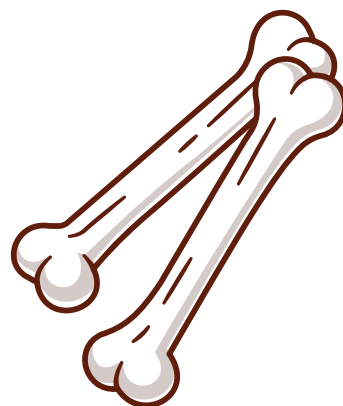
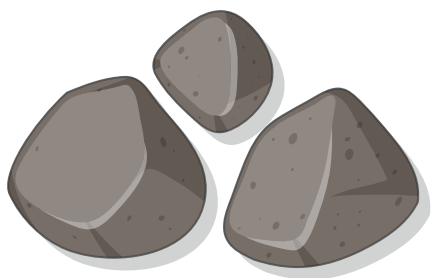
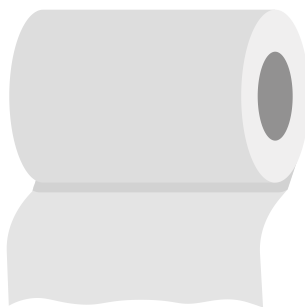
..... هنگام خروج از تشناب می گویم
.....

..... برای استنجاء و استجمار از دست کار می گیرم.

پرسش‌ها؟

س ۸

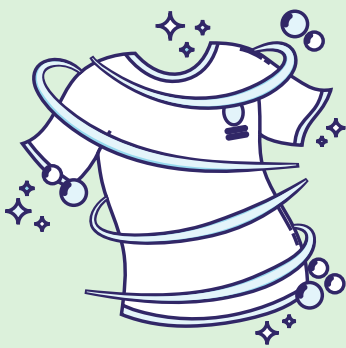
داخل تشناب شدی و پس از قضای حاجت متوجه شدی که در حمام آب وجود ندارد. پس چه کار میکنی؟

رفع نجاست ادرار و مدفوع و غیره از سه چیز باید صورت گیرد که عبارتند از:

۱ بدن.

و دلیل بر آن این قول الله متعال است: (وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ)
و الله پاکیزگان را دوست دارد. [التوبة: ۱۰۸].

۲ لباس ها.

و دلیل بر آن، این فرموده الله متعال است: (وَتِيَابَكَ فَطَهِّرْ)
(ولباست را پاک نما). [المدثر: ۴].

۳ جای که در آن نماز خوانده می شود:

به دلیل این قول پیامبر صلی الله علیه وسلم: «إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ وَلَا الْقَذَرِ».
چیزهایی مانند ادرار و نجاست شایسته ی این مساجد نیست.
روایت مسلم به شماره (۲۸۵).

اهداف درس:

- دانش آموز مواردی را ذکر کند که نجاست از آنها باید دور شود.
- دانش آموز در نظافت بدن، و لباس و محل نماز خود کوشا باشد.

برای آموزگار:

- تاکید به عدم عجله هنگام قضای حاجت، و توجه بر عدم پخش نجاست.
- غرس احترام نزد دانش آموزان به خانه های الله متعال و مکان هایی که در آن نماز خوانده می شود و فرش های که روی آن نماز خوانده می شود.
- بیان این که دین مبین اسلام دین پاکیزگی است.

پرسش ها ؟

س ۱ نجاست از سه چیز باید رفع شود، آن ها کدام اند؟

۱-
۲-
۳-

س ۲ اگر نجاست روی لباس افتاد، چه می کنید؟

.....
.....

س ۳ عبارات ستون (الف) را با عبارات مناسب آن در ستون (ب) وصل کنید:

ستون (ب)	ستون (الف)
بنابر قول الله متعال: (وَاللَّهُ يُجِبُّ الْمُطَهَّرِينَ) و الله پاکیزگان را دوست دارد.	مکان
بنابر قول رسول الله صلى الله عليه وسلم: « إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ وَلَا الْقَدَرِ ». چیزهایی مانند ادرار و نجاست شایسته ی این مساجد نیست.	بدن
بنابر قول الله متعال: (وَتَيَّابَكَ فَطَهَّرْ) (ولباست را پاک نما).	لباس ها

پرسش ها ؟

س ۴ خواندن نماز در مکان نجس چه حکمی دارد؟

س ۵

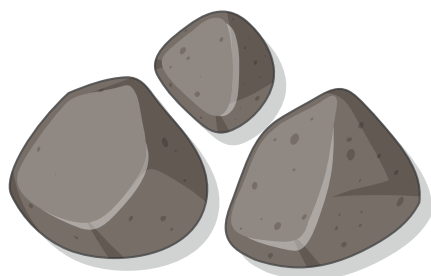
پاسخ صحیح را انتخاب کنید:

- در رفع نجاست از لباسم استفاده می کنم از:

☐ سنگ ها

☐ آب

☐ خاک

وضو صحیح نمی شود مگر با شرط های زیر:

۱ نیت، و محل آن قلب است، و بر زبان آوردن آن بدعت است،

و دلیل بر آن این قول وی صلی الله علیه وسلم است:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ». «"کلیه ی اعمال بستگی به نیت آنها دارد».

۲ آب باید پاک و حلال باشد.

۳ پاک کردن هر چیزی که مانع رسیدن آب به پوست می شود مانند لاک ناخن ها، چسب، خمیر و غیره.

اهداف درس:

- دانش آموز، شرط های صحت وضو را بشمارد.
- دانش آموز، محل نیت را مشخص کند.
- دانش آموز شرط آب وضو را ذکر کند.
- دانش آموز از چیزی که جلو رسیدن آب را به پوست می گیرد جلوگیری کند.

برای آموزگار:

- بیان اینکه تلفظ کردن نیت هنگام وضو و نماز بدعتی است که باید از آن پرهیز کرد، مانند اینکه بعضی ها می گویند: (نیت کردم برای نماز صبح وضو بگیرم)، یا (نیت کردم نماز صبح را بخوانم).
- تمثیل به انواع آبهای پاک مانند دریاها و چشمه ها و نهرها.
- اشاره به وجوب رفع هر چیزی که مانع رسیدن آب به جلد می شود، مانند گل، خمیر، موم و غیره، اما حنا و مانند آن، ماده ای ندارد که مانع از رسیدن آب به پوست شود.
- بیان اینکه شرط قبل از انجام عبادت می باشد.

پرسش‌ها؟

س ۱ عبارات های زیر را تکمیل کنید:

ا- از شرط های وضو، نیت است و محل آن است.

ب- در آبی که با آن وضو می گیریم شرط این است که
و باشد.

ج- از جمله مواردی که مانع رسیدن آب به پوست می شود عبارتند از
..... و

س ۲ شاعر می گوید:

پسرم با آب پاک وضو بگیر ** چون آب وضوء برای صورتت نور است

بیت شعر بالا را بخوانید و به موارد زیر پاسخ دهید:

ا در بیت شعر یکی از شرط های صحت وضو آمده است و آن است.

ب اثر وضو بر صورت چه است؟

.....
.....

پرسش‌ها ?

س ۳ کلمه مناسب (بعد، قبل) را برای پاسخ انتخاب کنید:

شرط از انجام عبادت می باشد.

س ۴ علامت (✓) و علامت (×) روی موارد زیر قرار دهید:

☐ - خمیر از رسیدن آب به پوست جلوگیری می کند

☐ - موم مانع از رسیدن آب به پوست نمی شود

س ۵ پاسخ مناسب را انتخاب کنید:

ا از جمله شرط های آب وضو این است که باید:

☐ پاک ☐ صاف ☐ گوارا

ب از جمله شرط های وضوء:

☐ دخول وقت ☐ رو به قبله ☐ نیت

وضو فضیلت بزرگ دارد، که توسط آن الله متعال گناهان را محو می کند، و درجه ها را بالا می برد، پس ما باید آن را بیاموزیم و فرض های آن را تطبیق کنیم چنانچه از پیامبر صلی الله علیه وسلم نقل شده است.

اهداف درس:

- دانش آموز روش صحیح وضو گرفتن را تطبیق کند.
- دانش آموز واجب وضو را ذکر نماید.

برای آموزگار:

- بیان این که یک مرتبه شستن اعضای وضو فرض، و بیش از آن سنت است.
- بیان این که الله متعال پاکیزگان را دوست دارد.
- هشدار دانش آموزان به هدر ندادن آب؛ چون نعمتی است که باید از آن محافظت شود.
- بیان این که شستن اعضاء سه مرتبه، و یک مرتبه مسح کردن سر و گوش سنت است.
- توضیح معنی مضمضه و استنشاق و استنثار. (مضمضه): حرکت دادن آب در دهن.
- (استنشاق): داخل نمودن آب در بینی و بالا کشیدن آن توسط نفس، تا هر آنچه که در داخل بینی است رفع شود.
- (استنثار): بیرون کشیدن آب از بینی با نفس بعد از استنشاق.
- بیان این که موالاة: انجام تمام پاکی و یا طهارت در یک وقت پی هم، بدون جدایی طولانی.
- تطبیق عملی وضو جلو چشمان دانش آموزان، بگونه که دانش آموزان آموزگار را ببینند.
- از دانش آموزان خواسته شود که وضو را بشکل عملی انجام دهند تا از آموزش وضو اطمینان حاصل شود، و برای آموزگار مژده باد به پاداشی که از اثر آموزش وضو برای دانش آموزان برایش می رسد، چون کسی که چیزی را بیاموزاند برای او مانند پاداش عمل کننده آن است.
- توضیح این که کسی که فرضی از فرائض وضو را عمداً یا سهواً ترک نماید وضوی او صحیح نیست.
- اما اگر گفتن بسم الله را فراموش کرده وضویش صحیح است.

برای وضوء شش فرض است و آنها:

۱ شستن صورت، که شستشوی دهان (مضمضه) و شستشوی بینی (استنشاق) شامل آن می شود.

۲ شستن دست ها با آرنج ها.

۳ مسح سر و منجمله گوش ها.

۴ شستن پاها با مچ پاها.

برای وضوء شش فرض است و آنها:

۵ ترتیب بین این فرض ها.

۶ (موالاة) پی هم شستن اعضای وضوء.

* کسی که یکی از این فرایض را ترک کند: وضوی او صحیح نیست.

از جمله واجبات وضوء: گفتن (بسم الله) است.

پرسش‌ها ?

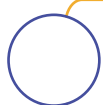
س ۱ عبارت های زیر را تکمیل کنید:

۱- وضو فضیلتی دارد، که توسط آن الله متعال را محو می کند
و توسط آن را بلند می کند.

۲- حکم کسی که فرضی از فرایض وضوء را ترک کند

۳- وضوء یک واجب دارد و آن:

س ۲ با توجه به وصف وضو، زیر هر عبارت عدد مناسبی بگذارید:

شستن صورت با مضمضه
و استنشاق.

مسح سر با هر دو گوش.

شستن پاها همراه با مچ پاها.

شستن دستان همراه با آرنج ها.

پرسش ها ؟

س ۳ پاسخ مناسب را باهم پیوند دهید:

هنگام وضوء می باشد.

شرط های وضوء.

قبل از شروع وضوء می باشد.

فرض های وضوء.

س ۴ جلو پاسخ صحیح علامت بگذارید:

زید هنگام وضوء فراموش کرد سر خود را مسح کند و نماز خواند، پس او باید:

☐ نماز را
اعاده کند.

☐ وضوء و نماز را اعاده کند.

☐ وضوء را
اعاده کند.

* همیشه به یاد داشته باشید که آب را هدر ندهید.

۱ وصف تیمم:

۱ در قلب خود نیت کند.

۲ گفتن: بسم الله.

۳ با انگشتان از هم باز شده یک مرتبه به خاک ضربه بزند.

۴ صورت خود را با کف دستان مسح کند.

۵ خارج کف دست راست را با داخل دست چپ مسح کند و خارج دست چپ را با داخل دست راست مسح کند.

برای آموزگار:

- بیان سهولت شریعت در مشروعیت تیمم.
- ارائه مثال ها از نبود آب یا ترس از ضرر استفاده از آن.
- بیان وصف عملی تیمم، و مکلف ساختن همه دانش آموزان بر عملی کردن آن تا بشکل درست آن را یاد بگیرند..

مواردی که تیمم جایگزین آب می شود:

- ۱ اگر آب را دریافت ننمود.
- ۲ در صورت ترس از ضرر ناشی از مصرف آب.

و دلیل بر آن، این فرموده الله متعال است: (فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا) [برای وضو یا غسل] آب نیافته‌اید، پس [باید] با خاکی پاک تیمم کنید [النساء: ۴۳].

باطل کننده های تیمم:

- ۱ هر چیزی که وضو را باطل کند تیمم را باطل می کند.
- ۲ وجود آب حتی اگر در نماز باشد.

پرسش‌ها ؟

س ۱

تیمم را با قرار دادن شماره مناسب ترتیب دهید:

پشت کف دستانش را با داخل کف دستانش مسح کند

باید بگوید: بسم الله

یک بار دستانش را به خاک بزند

در قلب نیت کند

و صورتش را با کف دستانش مسح کند

س ۲

جاهای خالی را با کلمات مناسب از عبارت های زیر پر کنید:

مسح

فقد یا نبود

تیمم

باطل کننده ها

- در آب تیمم زمانی جواز دارد.

- اگر مسلمان از مصرف آب بترسد، برایش جایز است.

- تیمم باطل می شود به آنچه که وضو می شود.

پرسش‌ها؟

س ۳

مردی از مکه به مدینه منوره سفر نمود، و در بین راه نماز صبح فرا رسید، ولی آبی برای وضو نیافت، و ترس از خروج وقت نماز وجود داشت. در این حالت چه باید بکند؟

.....
.....

س ۴

پاسخ مناسب را انتخاب کنید:

ا

تیمم را باطل می کند:

خواب

نوشیدن

خوردن

ب

تیمم زمانی جواز دارد:

باران شدید

گرمای شدید

هنگام نبود آب

نماز قبل از دخول وقتش جایز نیست، چنانکه الله متعال می فرماید:

(إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا)

بی تردید، نماز [فریضه‌ای است که] در اوقات معینی بر مؤمنان واجب شده است.
[النساء: ۱۰۳].

- بیان اوقات نمازهای فرض توسط دانش آموز.
- این که نماز را در اوقات معین آن ادا نماید.
- برحذر داشتن دانش آموز از تأخیر نماز از وقتش.

برای آموزگار:

- تشویق دانش آموز به ادای نماز در وقتش، با بیان فضیلت، و جزای تأخیر آن.
- هشدار از تأخیر نماز، و اینکه این از خصوصیات منافقان است الله متعال فرمود: (إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا) [النساء: ۱۴۲]. بی تردید، منافقان [با دروغویی و تظاهرشان] با الله فریبکاری می‌کنند [و حال آنکه به سزای رفتارشان] الله فریب‌دهنده آنان است؛ و چون به نماز برخیزند، با سستی و کاهلی برمی‌خیزند [و] با مردم ریاکاری می‌کنند و الله را جز اندکی یاد نمی‌کنند.
- بیان معنای: زوال، و سایه هر چیز به اندازه خودش، و شفق سرخ.

اوقات نماز های پنجگانه:

وقت آن	نماز
از طلوع صبح دوم تا طلوع خورشید.	صبح
زوال خورشید تا این که سایه هر چیز به اندازه خودش شود.	پیشین
از خروج وقت پیشین تا غروب آفتاب	دیگر
از غروب خورشید تا این که شفق سرخ غایب شود.	شام
از غایب شدن شفق سرخ تا نیمه شب.	خفتن

پرسش‌ها

عبارات ستون (الف) را با عبارات مناسب آن در ستون (ب) وصل کنید:

س ۱

ستون (ب)	ستون (الف)
از غایب شدن شفق سرخ تا نیمه شب.	صبح
زوال خورشید تا این که سایه هر چیز به اندازه خودش شود	پیشین
از طلوع صبح دوم تا طلوع خورشید	دیگر
از غروب خورشید تا این که شفق سرخ غایب شود	شام
از خروج وقت پیشین تا غروب آفتاب	خفتن

حکم نماز قبل از شروع وقت آن چیست؟

س ۲

.....

.....

نماز رکن دوم از ارکان اسلام است، و دارای شروطی است که قبل از انجام آن باید رعایت شود، که آن عبارتند از:

- ۱ **اسلام:** کافر تا اسلام نیاورد نمازش قبول نمی شود.
- ۲ **عقل:** بر مجنون تا زمانی که به عقل نیامده است نماز بالایش واجب نیست.
- ۳ **تمییز:** هرگاه کودک به سن تمییز یعنی هفت سالگی برسد، به ادای نماز امر می شود.
- ۴ **وضوء:** نماز بدون وضوء صحیح نیست.
- ۵ **پوشاندن عورت:** عورت مرد از ناف تا زانو است، و زن همه عورت است بجز صورت و دستانش فقط در نماز اگر در حضور مردان نامحرم (بیگانه) نباشد (۱۷).

اهداف درس:

- ذکر شرط های نماز توسط دانش آموز.
- تعیین عورت مرد و زن توسط دانش آموز.
- تعیین قبله مسلمانان توسط دانش آموز.

برای آموزگار:

- تشویق دانش آموز به خواندن نماز در وقت آن.
- تأکید بر لباس اسلامی برای زنان هنگام نماز و غیر نماز.
- توضیح اینکه ترک کننده نماز کافر است، و هرگاه بمیرد، غسل و کفن داده نمی شود، و بر او نماز خوانده نمی شود و برای او دعای رحمت نمی شود، و در مقبره مسلمانان دفن نمی شود، و در زمان حیاتش ورود او به مکه جایز نمی باشد، و خوردن قربانی او بر ما جایز نیست، و در آخرت برای همیشه در آتش جهنم می ماند.

نماز رکن دوم از ارکان اسلام است، و دارای شروطی است که قبل از انجام آن باید رعایت شود، که آن عبارتند از:

۶ **رفع نجاست:** از بدن و لباس و محل نماز.

۷ **دخول وقت:** هر نماز وقت معینی دارد که قبل از آن نماز صحیح نیست.

۸ **رو به قبله:** و عبارت است از کعبه شریفه در مسجد الحرام در مکه مکرمه.

۹ **نیت:** و محل آن قلب است، و بر زبان آوردن آن بدعت است.

پرسش ها ؟

س ۱ ضد کلمات زیر را بنویسید:

کلمه	ضد آن
نجاست	
عاقل	
کافر	

س ۲ جا های خالی را با آنچه مناسب است پُر کنید:

ا - نماز کافر پذیرفته نمی شود تا این که

ب- سن تمییز عبارت است از:

ج- قبل از ادای نماز، رفع نجاست
و و

د- عورت مرد در نماز از است، و زن همه عورت
هست جز

پرسش‌ها؟

س ۳ پاسخ صحیح را انتخاب کنید:

سن تمییز عبارت است از:

- ☐ ۷ سال ☐ ۶ سال ☐ ۹ سال

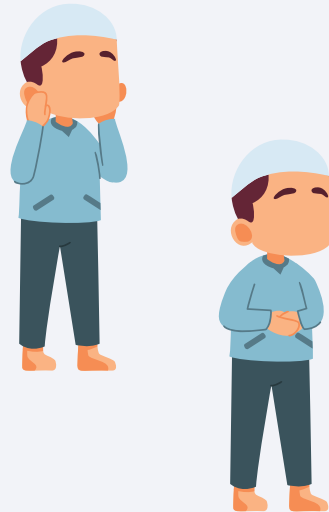

بر چهارده رکن بنا شده است که باید کاملاً با خشوع ادا گردد، و عبارتند از:

۱ ایستادن با توانایی در نماز فرض.

۲ تکبیرة الاحرام.

۳ خواندن سورة فاتحه.

اهداف درس:

- دانش آموز نماز را بشکل صحیح عملی کند.
- دانش آموز اعضای هفتگانه سجده را مشخص کند.
- دانش آموز سورة فاتحه را بشکل صحیح تلاوت کند.
- دانش آموز حکم ترک کننده رکنی از ارکان نماز را بیان نماید.
- دانش آموز ارکان نماز را مشخص کند.

برای آموزگار:

- برای دانش آموزان منظور از وجوب اطمینان خاطر در نماز بیان گردد، چنان که در حدیث کسی نماز را درست ادا نکرده بود.
- به طور ساده منظور از سجده سهوه بیان گردد.
- بیان مقصود از اعضای هفتگانه، با تطبیق عملی سجده کردن به آنها.
- توضیح چگونگی رکوع و سجده صحیح.
- توضیح فرق میان شرط ها و ارکان نماز برای دانش آموزان.

بر چهارده رکن بنا شده است که باید کاملاً با خشوع
ادا گردد، و عبارتند از:

۴ رکوع.

۵ بلند شدن از رکوع.

۶ سجده با اعضای هفت گانه.

۷ بلند شدن از سجده.

۸ جلسه بین دو سجده.

۹ نشستن برای تشهد اخیر.

۱۰ قرائت تشهد در جلسه اخیر.

بر چهارده رکن بنا شده است که باید کاملاً با خشوع ادا گردد، و عبارتند از:

۱۱ درود گفتن بر پیامبر صلی الله علیه وسلم در جلسهٔ اخیر.

۱۲ سلام گفتن.

۱۳ اطمینان در تمام ارکان.

۱۴ ترتیب در تمام ارکان.

حکم نماز کسی که یکی از این ارکان را ترک نماید:

ا- اگر نمازگزار عمداً یکی از ارکان نماز را ترک کند، نمازش باطل می شود.

ب - اگر نمازگزار سهواً یکی از ارکان نماز را ترک کند، باید رکن ترک شده را با آنچه که بعد از آن است انجام دهد، و سجدهٔ سهوه را به جا آورد.

پرسش‌ها؟

س ۱ ارکان نماز چند است؟

س ۲ با قرار دادن عدد مناسب در جای خالی نماز را با تسلسل ترتیب دهید:

☐ بلند شدن از رکوع

☐ قرائت سوره فاتحه

☐ تکبیرة الاحرام

☐ تشهد اخير

☐ ایستادن با توانایی

س ۳ الله متعال می فرماید: (وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ) و با فروتنی و فرمانبرداری برای الله به پا خیزید. [البقرة: ۲۳۸]. یکی از ارکان نماز در آیه شریفه ذکر شده است. آن را ذکر کنید.

س ۴ دانش آموز نماز ادا نمود و در رکعت دوم رکوع را فراموش کرد. او باید چه کار کند؟

پرسش‌ها؟

س ۵ جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پُر کنید:

اثناء

قبل

بعد

- شرط نماز می باشد.

- رکن نماز می باشد.

س ۶ پاسخ صحیح را انتخاب کنید:

- از جمله ارکان نماز:

☐ قرائت فاتحه.

☐ رو به قبله.

☐ دخول وقت.

واجبات نماز هشت است، و عبارتند از:

۱ همه تکبیرها، غیر تکبیر احرام.

۲ گفتن: «سبحان ربی العظیم» یک مرتبه در رکوع.

۳ گفتن: (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) برای امام و منفرد.

۴ گفتن: (ربنا ولك الحمد) برای امام و مقتدی و منفرد.

۵ گفتن: «سبحان ربی الاعلی» یک مرتبه در سجده.

اهداف درس:

- دانش آموز واجبات نماز را بشمارد.
- دانش آموز شکل صحیح نماز را با رعایت ارکان و واجبات آن تطبیق نماید.
- دانش آموز حکم ترک کننده یکی از واجبات نماز را بیان نماید.

برای آموزگار:

- بیان فرق میان رکن و واجب.
- بیان مراد از امام و منفرد.

واجبات نماز هشت است، و عبارتند از:

۶ گفتن: «رب اغفر لی» بین دو سجده.

۷ نشستن برای تشهد اول.

۸ قرائت تشهد در آن.

حکم نماز کسی که یکی از این واجبات را ترک نماید:

ا اگر نمازگزار عمداً واجبی از واجبات نماز را ترک کند، نمازش باطل می گردد.

ب اگر نمازگزار سهواً یا جهلاً یکی از واجبات نماز را ترک کند، باید سجده سهوه را بجا آورد.

پرسش‌ها؟

س ۱ واجبات نماز را ذکر کنید؟

.....
.....

س ۲ کلمه مناسب را انتخاب کنید و آن را در جای خالی مناسب قرار دهید:

ارکان واجبات

- قرائت فاتحه از نماز است.

- گفتن سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ از نماز است.

- تشهد اول از نماز است.

- تشهد اخیر از نماز است.

س ۳ زیر پاسخ صحیح خط بکشید:

ا در رکوع می‌گوییم:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

پرسش‌ها؟

ب در جلسه بین دو سجده می‌گوییم:

رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

رَبِّ اغْفِرْ لِي

ج گفتن: «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ».

تنها برای امام

برای امام و منفرد

برای امام و مأوم و منفرد

س۴ حکم نماز کسی که عمداً خواندن تشهد اول را ترک کند، چیست؟

.....

.....

س۵ دانش آموز نماز خواند و فراموش کرد که بین دو سجده بگوید (رَبِّ اغْفِرْ لِي)، نمازش چه حکم دارد؟

.....

.....

